HAKKEEJI BII-ADAMA TABITINAADI NDER DUUNIYAARU

FUDDOODE

Nde laati tabitinki manngu e fotuki hakke neɗɗaaku ngu wosintaako ngu ɓiɓɓi-aadam fuu maɓɓe hanjum joɗinanaaɗum rimɗuki, adilaaku e joonde jam nder duuniyaaru, nde laati rellere faalaaki be yawaaki hake ɓii-aadama laatake sababu kaɓe yaggaare laatiiɗe sanadu jiiɓaaki hakkiilooji ɓiɓɓe-aadama, be nyaamki yeeso Duniyaaru waɗi nder maaru ɓii-aadama tammii nanki belɗum ndimaaku wolwa no yiɗi rewa diinamum no yiɗi hisa kulol be cooyndam ɗi'l fuu tabitinaama kanji ngoni ko ummaatoore duniyaaru fuu darni dow ɗum huunde nde talaka ɓuri tiinanki e haajeego, laatiinde haajaama masin, to ɗum yiɗaa ɓillanki neɗɗo haa laato doole o sela, o laato o walaa laawol sey tuurtuki e saldorki toskaare e ɓillaneeki, hakke neɗaaku maako ɗum ko haani reenire sari'a, nde laati doole nyaamki yeeso wallite

Nde laati memba'en lesde duuniyaaru kooyii alkawal e hoore mabbe be kuubina, bee ballal Majlis Kautal Hoore Duniyaaru, nyaaminki yeeso hokkuki mangu e reentaaki hakkeeji e ndimaaku bii-aadama, Nde llaati ko koomoye andi di'i hakkeeji e ndimaaku di mawdi haro dii alkawalji, Jooni, ngam non, Majlisa Mawdum wolwii dow du'um nder duuniyaaru ngam yimbe lesde duuniyaaru fuu, regere ni koomoye, koongale kawtal don sigii ngo'ol derewol koondeye nder ngaandi, be don wallita jannginki ngol ngam de'i hakkeeji e ndimaaku e nyaamki yeeso seese-seese, nder lesdiiji e maa duniyaaru ndun fuu, dum anda dum tabitina hakunde ummaatooje wonbe nder lesde dimdinaade e lesde gonde les godde lesde

Yebre Ire

Bi-aadama fuu dimo danyete/jibinte o fotan be koomoye e neɗɗaaku be hakkeeji. be ndokkaabe hakkiilo ngaandi nden bo be kuutindiray hakkunde mabbe nder yiɗyidɗirki mbandiraagu.

Yebre 2re

Bii-aadama fuu ewoodani hake e dow baawɗe fuu be ndimaaku tabitinaangu nder ɗerewol ngo'ol walaa ɓurɓurtiki ko iri kiye bano asli, tagdi, laataaki debbo maa bo debbo, wolde, dina, siyaasa, maa bo ko nandi e maajum, lesdi maako ko ummatore maako, mardi, danyeeki, mangu. Besdaari dow ɗu'm, walaa feerootirki waɗetee ngam mangu siyaasa, keerol, mangu duniyaaru ɗum maako

maa bo lesdi maako, lesdi ndin rimdii na rimdaayi, , lesdi ndin laami maa bo jogaade ngondi lesdi, maa bo nder goddi keeraadi laamu.

Yebre 3re

Komoye woodi hake wuurugo, bawde be joonde jam.

Yebre 4re

Walaa koomoye wuurinte nder maccungaaku maa bo kuude torra, resuki macube e coggu maccube e horbe koo iri nguye hadaama

Yebre 5re

Walaa bii-aadana naadete torra, nyaametee jarfu, nyaametee hersa, yangitee.

Yebre 6re

Koomoye hokkaama baawɗe e hake daraago kootoye yeeso sari'a e hoore maako.

Yebre 7re

Bii-aadama fuu fotay yeeso sari'a, nden boo woodi baawɗe walaa yawaare, o woodi deenal potoowal ngal sari'a. Moye fuu woodi deenal potoowal ngam yawaare e nyaakeeki neɗɗaaku.

Yebre 8re

Koomoye woodi baawɗe e hakke maagooje naftirooje hukuumaaje ɗe nder lesdi ngam sari'aaji torrooje hakke bii-aadama ɗi siri laamu tabitanimo ma abo sarii'a.

Yebre 9re

Walaa bii-aadama gooto nanngetee, habbee maa bo riiwee diga lesdi muuɗum dow gidaadi bernde goddo feere.

Yebre 10re

Koomoye woodi baawɗe naneeki no wooɗi yeeso ummaatoore no haani yeeso alkaaliijo daraniido goonga e darnuki hake maako e wosinki ko o takkana fuu.

Yebre 11re

1. Kiitanaado do sari'a woodi daama tammire goonga sey to dum tabitini rellere goonga maako be sari'a yeeso koowa saydi o hokkaama ko haani ngam reentaaki.

2. Walaa gooto nangirtee aybe kiita ngam nanki o woɗii goɗum maa bo rellere waɗugo goɗum nder lesdi maako maa bo duunjyaaru, wookati nde ɗum waɗaa. Non boo o yowantaake tedduɗum kiita ɓuruka ko o waɗi wookati o waɗi kiita kan.

Yebre 12re

Walaa nedde gooto gadanteedo naatalmaaku nder lamaruuji maako, iyaalu maako,baade maako be defte e dereeji maakonon nyaamki nedaaku maako e mangu maako. Koomoye woodi baawde e neddaaku deeneteedi be kiita dow naatalmaku ngun e torruki mo.

Yebre 13re

- 1. woode hakke wancuki e joonde nder keerol koondiye lesdi.
- 2. Koomoye hokkaama baawɗ ɗaluki koondiye lesdi, haa e lesdi maako, o woodi baawɗe wuytuki lesdi maako.

Yebre 14re

- 1. Koomoye woodi baawɗe tefuki e weltinaaki weerde lesdi ngondi to o welnaayi e lesdi maako.
- 2.Ka'a daama ummintaake ngam torra laatiika naa ka kiita siyaasa koo bo sanadu kiita e hiitaaki kin luutanii ko Kawtal Hoore Lesde Dunyaary darni.

Yebre 15re

- 1. Koomoye woodi hakke laataaki bii lesdi.
- 2. Bii-aadama fuu teetantaake laataaki maako bii lesdi naa bee daliila cembiddum.

Yebre 16re

- 1. Worɓe e rewɓe kewtuɓe walaa ko haɗata ɓe te'te'ndirki ngam asili, lesdinkaakkuko bo dina, hamɓe mari hakke te'ugo ɓe ngaɗa gorko e deekiraawo. Be ngoodi hakkeeji potooji wookati teegal, ɓaawo teegal waɗaama e wookati saakaaki magal
- 2. Teegal sey to te'oobe narri nden ngal habete.
- 3. Waɗugu iyaalu ɗum ko fina tawa kadibo ɗum tuggere e fuɗoode ummaatoore kadimaa ɗum haani reeneeki.

Yebre 17re

- 1. Koomoye woodi baawɗe mara njawdi feere maako maa bo be woɓɓe.
- 2. Walaa bii-aadama sendetee bee njawdi muuɗum bee sembe.

Yebre 18re

Koomoye woodi baawɗe yaaki endimaaku e miillo maako, llamiiri maako, diina maako; bauɗe ɗe'e hawtuub e ndimaaku waylutuki diina maako, goongɗinki maako bee ndimaaku, feere maako maa bo nder ummaatoore bee woɓɓe bee kuuɓnol maa bo coondol, nden holla diina maako maa bo goongɗinki maako e janginki, huutirki, ibaada, e reentaaki.

Yebre 19re

Koomoye woodi baawɗe yaaki ndimaaku ra'yu bee wannginki ɗe baawɗe hawtii e maruki ra'ayu e wannginki ɗe'e baawɗe naa bee natalmaaku nden boo tefa, jaɓa nden naadina habaru e ra'ayuuji nder koongale ɗatal naa bee waanneeki e keerolji

Yebre 20re

- 1. Koomoye woodi baawɗe naatuki kawtal ngal hakkiilo waaltiingo.
- 2. Walaa billanteedo maatuki kawtal

Yebre 21re

- 1. Koomoye woodi hakke naatuki nder gomnati lesdi maako dow laawol naadeeki maa bo subeeki.
- 2. Koomoye woodi hakke huwuki nder gomnati lesdi muuɗum.
- 3. Gidaadi yimbe woni erseese laamu gomnati siyaasa, tidaadi di'l boo edi mbanga wookati-wookati be cubol goonga laatotoongol weedaango potoowol e daama subuki bee siri wadeeki e suudi maa boo wanginee

Yebre 22re

Koomoye, laataaki maako gooto nder ummaatoore woodi hakke reenaneeke hersa bee andeeki, nder kuude o huwani lesdi bee walluuki duuniyaaru no haandi bee siriiji bee baawde koongaye gomnati wuttudu mardi e joododaaki yimbe e baawde.

Yebre 23re

1. Koomoye woodi baawɗe huuwa,to yiɗinee adilaaku no yiɗaa hakke maako boo reene taa o rella kuugal.

- 2. Koomoye, naa bee nyaameeki jarful, woodi hakke yoɓeeki cede ko foti kuugal maako.
- 3. Koomoye kuwoowo woodi hakke adilaaku e ko haani o yoɓee ngam yonkintaaku maako e iyaalu maako e reenuki neɗɗaaku maɓɓe, to haajaama boo wallite.
- 4. Koomoye woodi hakke waɗugo kawtal yimɓe koo boo nasta kawtal ngam reenugo neɗaaku maako.

Yebre 24re

Koomoye woodi daama foptiinde e siwtaare, haa e haaɗingo saa'aaji kuugal e poptiinde yobeteende.

Yebre 25re

- 1. Koomoye woodi hakke yonkintaaku no haanidi ngam njamu maako e iyaalu maako, haa e nyaamdu, koltal, baade bee maagani bee ko yonkintaaku buka fuka bee reeneeke to o rellii kuugal, nyawu, naunaaki, maayde gorko, nayeeku koo boo rellere nanki belɗum ngam ko buri sembe maako.
- 2. Inniraagu e Mbaccaku woodi hakke faabeego no haani e walliteego. Bacci fuu, marɓe baaba e ɓe ngala haani faabe wallite bano koowa

Yebre 26re

- 1. Koomoye woodi hakke jangineeki, jangineeki laatake doole haanaa yobanee ceede diga fraamari haa sakandari, laatiidum wookati doole neddo janga, non boo andal luggungal haani wallitee.
- 2. Andal laatake huuccinaama kadimaa laataake doole ngam nyaamki yeeso bii-aadama e tabitinki ndimaaku maako. Andal wallitai bibbe Aadama andootira, wallotira munyindira be soobootira. Du'um wallitay andindirk, munyal, soobaaku hakkunde ley, asluuji, diinaajinden boo dum wallita kuude Majlisa Kawtal Hoore Duniyaaru.
- 3. Inniraabe hokkaama daama subuki naw'u andal bibbe mabbe haani be ndokke.

Yebre 27re

- 1. Koomoye woodi daama e hakke naatuki ko laati ɗum al'aada maako diidi o welnitorooɗum haa e Sanaa'aaji e nafuudaaji mum.
- 2. Koomoye woodi daama reenuki al'aada e ne'eeji ɗi o diidi.

Yebre 28re

Koomoye wooodi, nder joodideeki maa bo umrinkaaku duniyaaru, naftira be ko diida nder derewol ngo'ol.

Yebre 29re

- 1. Koomoye woodi laruura yowanaa ngam to woni ngam bo ɗon tan mari daama yonkintaaku maako no haani.
- 2. Nder yonkintaaku koomoye e dogginki hakke maako koomoye o laatoto les keeraadi ba di keeridina bee sarii'a ngam tan dalila reentaaki tabitinki e reentuki tabitinki hakkeeji e rimduki e umrooje ngam wobbe e fottinki bee adilaaku e tabitinki ne'aare e joonde jam e feesaarender deemukuraadiyya ummaatoore.
- 3. Ɗi'i hakkeeji e rimɗuki laatataako naftirteeɗi to yaadaayi bee giɗaaɗi Majlisa Kawtal Hoore Duniyaaru.

Yebre 30re

Walaa ko woni nder derewol ngo'ol fassirteeno hollirta ngam koondiye lesdi maa bo ummaatoore maa bo neddo hibuki daama wadugo sa'ani gaddoojum wonnere.